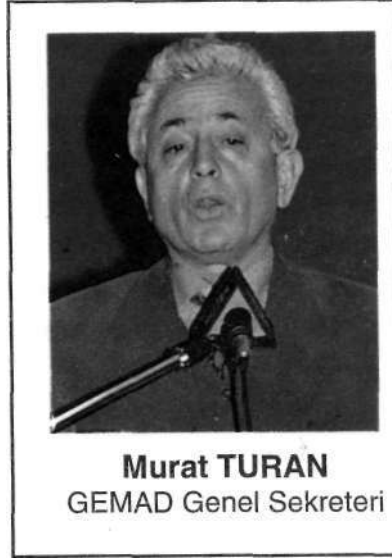

21. YÜZYILIN ENERJİSİ KÖMÜR SEMPOZYUMU ANKARA'DA YAPILDI

Genç Maden İşletmecileri Derneği tarafından 10 Nisan 1997 tarihinde Ankara Hilton Otelinde düzenlenen Sempozyum geniş bir katılımı gerçekleştirildi.

Gemad Genel Sekreteri Sayın Murat Turan'ın açılış konuşmasıyla başlayan toplantıda Maden Mühendisleri Odası Başkanı Sayın Asım KUTUJATA, Anadolu Madencileri Demeği Başkanı Sayın Sefahattin KAYA Jeoloji Mühendisleri Odası Başkanı Sayın Hikmet TÜMER, İTÜ Maden Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Dr. Şinası ESKİKAYA, Gemad Başkanı Sayın Cemil ÖK7EN, ve İTÜ Maden Fakültesi Öğretim Üyelerinden Sayın Prof. Dr. Ergin AFHOĞLU birer konuşma yaptılar.

Sayın konuşmacıların konuşuyla ilgili olarak verdikleri mesajlar aşağıda sunulmuştur

Madencilik sektörü, diğer sektörlerden oldukça farklı, sermayenin pek itibar etmediği bir sektör zira, geri dönüşü oldukça güç, meşakatli fakat, bunun yanında rantı oldukça düşük. Madenciler sanacının bağlı olduğu veya yükümlü olduklarına ilave olarak bir yüzde 14 daha dolaylı vergilendirilir. Nedir bu; yüzde 5 devlet hakkı, yüzde 5 fon gideri % 2, belediye hissesi % 2 kuruculuk hakkı gibi. Yani, kısacası bir yerde teşvik edilmediğimiz gibi, tam aksine bir yerde de ekstra vergilerle vergilendiriliyoruz. Böyle bir ortamda, bu sektöre sermayenin gelişi mümkün değildir ve biz şunu iddia ediyoruz ki, bu ülkenin doğal kaynaklarını, bu ülke sanayisinin ve halkının yararına sunmak sorumluluğu vardır yönetim

bunu kullanmak zorundadırlar.

Kömürün hava kirliliğini yaratan tek neden olarak ifade edilmesi, bütün şimşekleri madenciler üzerine yöneltti. Gayet doğaldır ki, bunu yadsımıyoruz. Bir yerde bir yakma işlemi varsa, doğaldır, gayet tabii ki kirlilik olacaktır. Bunun ötesinde, eğer, bir yerde toplumsal yaşam varsa, gayet doğaldır, kirlilik olacaktır; bunu inkar edemeyiz; ama, şunu ifade ettik; kirliliğin tek parametresi kömür değildir, çok boyutludur. Siz, kömürü tek hedef yapar, bunun kirlilikteki yüzdesini ortaya koymadan, sanayinin payını, ulaşımın ve trafiğin payını ihmal ederseniz, göçlerle meydana gelen yoğun yerleşimi ihmal ederseniz, yakma sistemlerinin ikelliğini gözardı ederseniz, o zaman varacağınız sonuçlar sağlıklı olmayacaktır. Bir kömürün yakılması sonucu oluşacak emisyonlarda, kömürün hangi parametreleri kirliyse, gayet tabii ona sınır getirilecektir ve getirilmelidir, biz, buna saygı duyar ve uyarız; ancak, bu getirilecek parametrelerin bilimsel bir tabanının olması bir araştırmaya dayandırılması gerekir.

300 milyon dolar civarında kaynağımızı kömür ithalatına ayırıyoruz. Bunun yanında, değerli bilim adamlarımız ve aramacı kuruluşların yaptığı çalışmaların sonucu ülkemizde 8,4 milyar tonluk bir linyit kaynağı var. Kömür ithalatında belediye tekelleri oluştu. Bunun sonucu bugün, Ankara'da 200 dolara ithal kömür satılıyor, rekabet unsuru da ortadan kalkmıştır. Kömürle uğraşan madenciler artık yatırım yapamaz duruma gelmiştir. Çünkü önlerini görememektedirler

.Enerji Bakanlığının yaptığı çalışmalara baktığımızda, 2010 yılında Türkiye'nin 180 milyon ton kömür üretmesi gerekiyor. Çalışmaların şimdiden plan, proje ve politikaları belirlenmelidir. Türkiye, öz kaynaklarını nasıl değerlendirecek, öz kaynaklarımızın ne kadarı işletilebilir boyutta, bunun tartışılması gerekir. Dünyada hammadde ihraç ederek, kalkınmış bir ülke yoktur. Gelişmiş ülkeler madencilik politikalarını çok uzun vadedi olarak düşünmüşler, politikalarını belirlemeye çalışmışlardır.

Türkiye 'de çevreyi kirleten bir çok sektörler var. Hiçbir sektörün çevreyi kirletmesini doğru bulmuyoruz. Fakat, gördüğümüz kadarıyla, birinci planda madencilik önplana çıkarılmaya çalışılıyor. Ama, hiçbir zaman çevre anlayışı üretimi engeller boyutta olmamalı. Üretim çevre dengesi mutlaka, kurulmalıdır.

Çevreciler, gözleriyle görmüş olduğu topoğrafik deformasyona çok güzel, şiddetli tepki gösteriyorlar da, bir İzmit Körfezinin bir Marmara Denizinin nasıl kirlendiğini irdelemiyorlar gerekli tepkiyi göstermiyorlar. Ewelsi gün bir haber çıktı, "Eski dev çevreci oldu" diye ve izmit'teki Good Year fabrikası, artık denizi kirlermeyecekmiş. Bu, "artık denizi kirlermeyecek" demek, şimdiye kadar kirlermeyordu demektir ve bu "artık" seviyesine veya kademesine gelmeyen daha kaç tane orada sektör var? Bu yüzden, ben çevre söz konusu olduğu zaman, madencilerin haksız bir şekilde ve çok acımasız bir şekilde eleştirildiğine inanıyorum.

Kömürlerimiz iyi kalitede olmayabilir, yani, başka ülkelerin kömürlerine göre küküdü fazla olabilir veyahut da rutubeti fazla olabilir, ama bizim görevimiz, ülkenin görevi, bunları ne yapıp da temiz bir şekilde yakabileceğinizin araştırmasını yapmaktır. Devlet kuruluşları maalesef üniversitelerle yeterli diyalog içerisinde değiller. Ben bir fakültenin dekanıyım, Türkiye'nin en eski fakültesinin ilgili dekanıyım, daha henüz devletten ne bir görüş soruldu, ne bir şey oldu.

Asım KUTLUATA
Maden Mühendisleri
Odası Başkanı

Prof. Dr. Şinasi ESKİKAYA
İTUM Maden Fakültesi Dekanı

Vatandaşımız 2-3 kat fazla fiyatla ısınmak ve dış kaynaklara bağımlı hale gelmek zorunda kalmıştır. Buradan bizim doğalgaza veya ithal kömüre karşı olduğumuz gibi yanlış bir sonuç çıkarılmamalıdır. Biz enerji kaynakları açısından kaynak çeşitliliğini benimsiyoruz ve serbest piyasa koşulları içerisinde hiçbir yasağın arkasına sığınmadan, halkın kullanımına sunulacak kaliteli yakıtların kullanıma sunulmasına kesinlikle karşı değiliz. Bizim karşı olduğumuz, halkın ve kamuoyunun aldatılarak yerli kömürlerin çevre düşmanı gösterilmesi, bunun arkasından, kullanımının yasaklatılarak, pahalı fiyatla halkın ısınmaya mecbur edilmesidir.

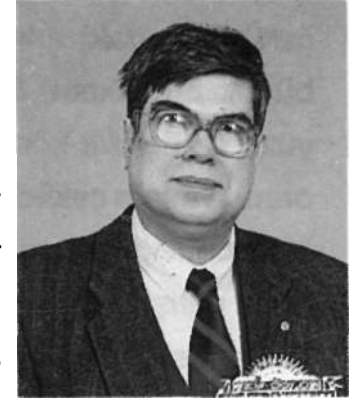

Cemil ÖKTEN
Gemad Başkanı

Planlama açısından 2000 yılını irdeleyelim, bugünü değil. Bugünü yapmak, çok kolaycı bir akademisyen yaklaşımıdır. 2000, 2005 ve 2010 yılındaki perspektifi görmeye çalışmamız lazım. Çünkü, yapamadıklarımızdan da biz sorumluyuz, sadece yaptıklarımızdan değil.

Türkiyemizde, araştırma, geliştirme yapamıyoruz. Büyük Millet Meclisinde araştırma, geliştirme bazında bir değerlendirme yapılmıyor. Kısa vadeli politikalar üzerinde siyaset yapmakla meşgul. Biz üniversite camiası olarak, demokratik mesleki kuruluşlar olarak bilimsel gerçekleri her şart altında söylemeye mecburuz.

Madencilik sektöründe devletin arama faaliyetlerini altyapı girdisi olarak sayıldığından, proje bazında teşvik etmesi ge-

UÜ Maden Fakültesi

rekmedir. Bugün madencilik politikamızın en zayıf noktası, arama safhasındadır.

Türkiye'de demokrasi çifte standardır, üniversiteler çifte standarttır, hayatımız, hepimiz bir çifte standart içindeyiz, hatta, çifte standart göstermek, desteklenen bir olgu haline geldi, ya-

şadığımız cemiyet hayatında. Çevre dostu olarak değerlendirilen petrokok, bugün, rahatlıkla her türlü sınırdan giriyor. Petrokokun ortalama kükürt değeri, basındaki arkadaşlara sesleniyorum, yüzde 3 ila yüzde 8 arasında, büyük bir rakam. Benim yerli kömürüm, maksimum şartlarda yüzde 1,5 yüzde 2 üstelik kömür yıkama teknikleri uyguladığınız vakit, kükürdü belirli oranda aşağı çekilebiliyor.

Verimliliği artacak diye özelleştirilen çimento fabrikaları altı yıldır ne araştırma geliştirme bakımından ne de ihracat bakımından istenen sıçramayı yapamamıştır. İhracat rakamları 2 milyon, 3 milyon ton/yıl mertebesinde, ürün çeşidi fevkalade azdır ve üstelik pahalıdır, halbuki özelleştirmenin felsefesinde tadat edilen görüşlere aykırı olarak ucuzluğu temin etmek için en önemli yakıt girdisini petrokokla yer değiştiriyor. Bugün, (çevreci arkadaşlara da buradan seslenmek istiyorum) Amerika'da petrokok kullanılması özellikle yasaklanmıştır. Petrokok ülke dışına çıkarılması teşvik gören, taşıma kolaylığı gören bir atık üründür. Yakıt değildir, atık üründür. İşte, biz, çimento üretim maliyetini araştırma geliştirme yapacağımız yerde, verimliliğimizi artıracığımız yerde, sözde çevre dostu petrokok kullanmak suretiyle kendi aralarında maliyet indirimi yapıyorlar; bu, kabul edilebilecek bir olgu değildir.

Selahattin KAYA
Anadolu Madenciler
Demeği Bşk.

Ülkemizde çevre kirliliği yaratmayacak kalitede kömürler de var ve rezervleri de kafi miktarda var; ama, buna rağmen, biz bunları henüz doğru dürüst kullanamıyoruz ve dışardan büyük çapta ithal yoluna gidiyoruz.

Şimdi, yanlışlık şu: İthal kömür. Sanki ithal kömürün hepsi doğayı kirletmeyecek kalitedeymiş gibi vasıflandırılıyor. Bunu teknik arkadaşlar da yapıyor, bilimliler de, bilmeyenler de yapıyor. Biz, kömür standartlarını belirlemeliyiz. Kömür standartlarını kim belirlemeli? Bu otorite, kurum kim olmalıdır? Enerji Bakanlığı mı, yoksa Türk Standardları Enstitüsü mü ya da şu anda olduğu gibi çeşitli il çevre kurulları ve belediyelere mi vermek zorundayız.

Türkiye madencilik üretim değerinin yüzde öü'sine yakını kömür oluşturuyor. Dışarıdan ithal edilen maden ürünlerine bakıyorsunuz, yüzde 60 civarında değer olarak yine kömür oluşturuyor. Bu kadar önemli olan bir madenin, herhalde politikasını bir yerde tespit etmek durumundayız.

Hikmet TUMER
Jeoloji Mühendisleri
Odası Başkanı

Madencilik, ülkemizde, ne yazık ki yeteri kadar önemsenmemiş, devlet tarafından yeteri kadar katkı konulmamıştır. Ama, buna rağmen, son gelişmelerde madencilik sektörünün önemi gündeme gelmiş ve bu sektörün ayaklanabilmesi için, bu sektörün ekonomiye katkı koyabilmesi için birtakım gerekli yasal düzenlemeler başlatılmış, madencilik sektörü, kurulması düşünülen Madencilik Bakanlığı eliyle yönetilmek üzere birtakım çalışmalara girilmiştir.

Bizim ülkemizde de enerji problemi gittikçe artmaktadır. İthal olaylarla, bağımlı olaylarla bu enerji sorunumuzu çözmemiz ya da kısa zamanlarda çözmemiz belki mümkündür; ama, uzun vadede bunun getireceği birtakım sıkıntılar vardır. O yüzden, kendi kaynaklarımızı, kendi öz kaynaklarımızı değerlendirmemiz lazımdır.